

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/61/2022
Identifikačné číslo spisu:	6410212386
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6410212386.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu SC ZAMKON, s.r.o., so sídlom Cesta na štadión 10, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 006 513, zastúpeného Špireková & Partners s.r.o., so sídlom Námestie Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 47 232 811, proti žalovanému DIMI max, s.r.o., so sídlom Hlavná 30/66, 951 93 Topoľčianky, IČO: 36 550 302, zastúpenému advokátom JUDr. Štefanom Mesárošom, so sídlom Štefánikova 84, 949 01 Nitra, IČO: 42 044 634, o zaplatenie sumy 15.835,06 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 28Cb/18/2011, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/94/2021-836 z 12. apríla 2022, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/94/2021-836 z 12. apríla 2022, ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 28Cb/18/2011-759 zo 6. júla 2021 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie (ďalej tiež ako „prvoinštančný súd“) rozsudkom č.k. 28Cb/18/2011-759 zo 6. júla 2021 zamietol žalobu žalobcu v časti o zaplatenie sumy 15.835,06 eura a úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 15.835,06 eura od 16. marca 2010 do zaplatenia. Zároveň priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, rovnako znalcovi Ing. Antonovi Fuzákovi priznal voči žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol po tom, ako Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č. k. 15Cob/76/2019-659 z 30. apríla 2020 zrušil predchádzajúci rozsudok prvoinštančného súdu č. k. 28Cb/18/2011-605 zo 4. februára 2019 v napadnutej časti I., III. a IV. výroku a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Označenými výrokmi súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.835,06 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 16. marca 2010 do zaplatenia, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 98 % a znalcovi Ing. Antonovi Fuzákovi priznal nárok na náhradu hotových výdavkov v rozsahu 100 %. Druhým

výrokom rozsudku č. k. 28Cb/18/2011-605 súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti, t. j. v sume 122,84 eura, zamietol (15.957,90 eura mínus 15.835,06 eura). Dôvodom zrušenia tohto, v poradí prvého rozsudku prvoinštančného rozsudku odvolacím súdom, bolo nedostatočné vyhodnotenie možnosti uzavretia platnej Zmluvy o dielo medzi stranami sporu, ktorá okolnosť je primárnym predpokladom možnej úspešnosti domáhať sa prípadného plnenia zhotoviteľa (v tomto spore v procesnom postavení žalobcu - pozn. dovolacieho súdu) z takto uzavretej zmluvy. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie v ďalšom konaní pre účely odstránenia nepreskúmateľnosti prvoinštančného rozsudku opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok v tom, či sa jedná o zmluvný vzťah a v prípade nepreukázania zmluvného nároku vyhodnotiť samotnú existenciu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v prípade posúdenia nároku žalobcu titulom bezdôvodného obohatenia.

3. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní svoj v poradí druhý rozsudok odôvodnil poukazom na § 536 ods. 1, 2, 3, § 13, § 14, § 15 a § 16 Obchodného zákonníka (ďalej tiež „ObchZ“), § 151 ods. 1, 2, § 149, § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“). O trovách konania rozhodol podľa § 251, § 253 ods. 2 a § 258 ods. 2 CSP.

4. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že žalobca ako zhotoviteľ a žalovaný ako objednávateľ uzatvorili dňa 21. októbra 2009 zmluvu o dielo, predmetom ktorej bola výroba, dodávka a montáž oceľovej konštrukcie haly podľa dodanej realizačnej dokumentácie, ktorú mal zabezpečiť objednávateľ. Cena diela bola dohodnutá v čl. IV. zmluvy vo výške 35.720,-- eur bez DPH. V čl. VI. zmluvy boli dohodnuté platobné podmienky a splatnosť faktúr a v čl. VIII. bolo dohodnuté, že zmeny a dodatky zmluvy musia byť vyhotovené v písomnej forme. Súd nemal za sporné, že práce z písomnej zmluvy o dielo boli vykonané a odovzdané a že za práce bola vystavená faktúra č. 0900612 na sumu 42.506,80 eura, ku ktorej bol vystavený dodací list č. 0900612. Zmluve predchádzala objednávka č. 292033 z 21. októbra 2009 a cenová ponuka zo dňa 21. októbra 2009 č. 589/2009. Z uvedenej cenovej ponuky mal súd preukázané, že išlo o práce na prístrešku 25 x 21 m s tým, že za práce bolo zaplatené. Rovnako súd nemal za sporné, že medzi stranami sporu bola uzatvorená v písomnej forme len jedna (vyššie označená) zmluva o dielo, na základe ktorej skutočnosti dospel súd k záveru, že ďalšie práce vykonané na malom prístrešku a výbehy č. 1 a 2, vykonávané na základe objednávok a cenových ponúk, boli zmluvami o dielo uzatvorenými v ústnej forme. Uvedenými cenovými ponukami mal súd preukázané, že cena diela bola dohodnutá podľa § 546 ods. 1 veta prvá ObchZ.

5. Zo zmluvy o dielo R-05-04-08 z 22. apríla 2008 mal súd za preukázané, že bola uzatvorená medzi objednávateľom Poľnohospodárske družstvo GADER Blatnica (ďalej len „PD Gader Blatnica“), Karlová, IČO: 00 196 533 a zhotoviteľom AGSING, s.r.o. Farská 1, Nitra, IČO: 36548 146 (dňom 15. mája 2019 vymazaným z obchodného registra pre rušenie spoločnosti bez likvidácie - pozn. dovolacieho súdu). Predmetom zmluvy bolo vykonanie stavebných prác pre investora PD Gader Blatnica „opatrenia na bezpečné odstraňovanie a uskladňovanie exkrementov z prevádzky živočíšnej výroby na hospodárskych dvoroch Blatnica, Karlová, Rakovo - Stariny, Ďanová.“ Zo zápisnice o odovzdaní a prevzatí dokončených stavieb zo dňa 25. februára 2010 (č.l. 202) uzatvorenej medzi PD Gader Blatnica ako objednávateľom a investorom a zhotoviteľom AGSING, s.r.o. Nitra, mal súd za preukázané, že vykonané práce zodpovedali schválenej projektovej dokumentácii určenej na ich vykonávanie zmluvným podmienkam, technickým normám a platným právnym predpisom, vykonané skúšky boli bez závad, chyby a nedorobky zistené neboli, akosť vykonaných prác bola dobrá, investor práce prevzal.

6. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že medzi spoločnosťou AGSING, s.r.o. Farská 1, Nitra ako objednávateľom a spoločnosťou ANSTAV spol. s r.o., Lipová 22, Topoľčianky ako zhotoviteľom bola uzatvorená zmluva o dielo v zmysle § 536 ObchZ, ktorú súdu zmluvné strany nepredložili (čo ani nebolo objektívne možné, nakoľko spoločnosť bola zrušená a doklady podľa výpovede svedka boli skartované) a ktorá bola zmluvou uzatvorenou v zmysle § 538 ObchZ ako zmluva uzatvorená so subdodávateľom.

7. Zo zmluvy o dielo č. 2508/2009 zo dňa 25. augusta 2009 (č.l. 166) súd zistil, že bola uzatvorená medzi objednávateľom ANSTAV spol. s r.o., Lipová 22, Topoľčianky, zastúpený konateľom Stanislavom Številom a zhotoviteľom DIMI max, s.r.o. Predmetom zmluvy bol záväzok zhotoviteľa vykonať pre objednávateľa dodávku a montáž oceľovej konštrukcie vrátane prípravných stavebných prác, klampiarske a pokrývačské práce na PD Gader Blatnica hospodársky dvor, prevádzka živočíšnej výroby HD Blatnica. Termín začatia prác bol 2. september 2009 a termín ukončenia prác bol 15. február 2010. Cena diela bola stanovená dohodou vo výške 87.888,-- eur bez DPH. Zmluve predchádzala

objednávka ANSTAV spol. s r.o. z 24. augusta 2009, na dodávku a montáž oceľovej konštrukcie vrátane prípravných stavebných prác, klampiarske a pokrývačské práce na PD Gader Blatnica hospodársky dvor, prevádzka živočíšnej výroby HD Blatnica. Súčasťou objednávky bola cena oceľových konštrukcií (ďalej tiež len „OK“) - prípravné stavebné práce 10.759,-- eur bez DPH; OK - dodávka a montáž vrátane náteru (základný a vrchný náter) 32 180 kg v cene 1,55 eura bez DPH za 1 kg železa, t. j. 49.879,-- eura bez DPH; dodávka a montáž strechy na OK - 27.250,-- eura. Z preberacieho a odovzdávacieho protokolu z 10. februára 2010 vyhotoveného na základe objednávky z 24. augusta 2009 medzi objednávatelom Anstav spol. s r.o., Lipová 22, Topoľčianky a zhotoviteľom DIMI max, s.r.o. mal súd za preukázané, že predmetom preberania a odovzdania bola dodávka a montáž oceľových konštrukcií vrátane prípravných stavebných prác, klampiarskych a pokrývačských prác na PD Gader Blatnica hospodársky dvor pre živočíšnu výrobu HD Blatnica v zmysle objednávky zo dňa 24. augusta 2009.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetom sporu je nezaplatenie faktúry vystavenej žalobcom žalovanému za práce vykonané na výbehoch č. 3, 4, 5, ktoré mal vykonať žalobca bez objednávky žalovaného a potvrdenej cenovej ponuky č. 705/2009 žalovaným. Súd nemal za sporné zaslanie cenovej ponuky č. 705/2009 zo 16. decembra 2009 žalovanému, sporným bolo odsúhlasenie predmetnej cenovej ponuky žalovaným. Žalobca

v konaní nepreukázal, a to ani výpoveďou svedka T., že došlo k potvrdeniu cenovej ponuky č. 705/2009 zo 16. decembra 2009 na práce, zaplataenia ktorých sa žalobca v konaní domáhal, a ktoré mali spočívať v zastrešení výbehu 3, 4, 5 a ďalej vo výrobe, dodávke a montáži oceľovej konštrukcie. Tvrdenie žalobcu, aj výpoveď svedka T. o objednaných prácach, resp. ich odsúhlasení, rozsahu ako aj o cenovej ponuke č. 705/2009 zo 16. decembra 2009 žalovaný poprel. Žalobca v konaní nepreukázal odsúhlasenie cenovej ponuky žalovaným, rovnako nepreukázal, a to svedeckými výpoveďami, ani dohodu o podstatných náležitostiach zmluvy o dielo v zmysle ustanovenia § 536 ods. 1 ObchZ, podľa ktorého zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávatel sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Výpovede svedkov preukázali vykonanie prác žalobcu na prestrešení výbehov 3, 4, 5. Nebola preukázaná dohoda o cene za práce, ani dohoda o spôsobe určenia ceny, ani dohoda strán o uzatvorení zmluvy o dielo aj bez tohto určenia. Uzatvorenie zmluvy o dielo medzi žalobcom, zastúpeným svedkom T. a žalovaným, súd za preukázané nemal. Zamestnanec žalobcu, svedok T., ktorý bol zväčiacim technologom a zväčiacim majstrom, operátor technickej prípravy výroby, ktorý mal na starosti celú zákazku a zabezpečoval všetky práce, pracovníkov a dielo odovzdával, nebol štatutárnym zástupcom žalobcu a z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že bol oprávnený na konanie v mene žalobcu v zmysle § 13 ObchZ. Konanie zamestnanca žalobcu, svedka T., nebolo konaním v zmysle ustanovení §§ 13, 14, 15 a 16 ObchZ, ktorý by konal v mene právnickej osoby - žalobcu. Jeho konanie nebolo konaním v mene žalobcu, a teda menovaný nemohol platne uzatvoriť so žalovaným písomnú, ani ústnu zmluvu o dielo. Konštatovaním, že žalovaný nie je osobou, ktorá konaním žalobcu získala majetkový prospech, súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca sa voči žalovanému nemôže domáhať ani vydania bezdôvodného obohatenia, keďže žalovaný nie je na vydanie bezdôvodného obohatenia pasívne vecne legitimovaný.

9. Na odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a h/ CSP, Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, prvoinštančný rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že tieto priznal žalovanému ako plne úspešnej strane odvolacieho konania.

10. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie po zrušení jeho pôvodného rozsudku č.k. 28Cb/18/2011-605 zo 14. februára 2019, v ďalšom konaní konal v zmysle ustanovenia § 391 ods. 2 CSP, a teda v zmysle vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom rozhodnutí. Mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP a že svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Stotožňujúc sa s rozhodnutím prvoinštančného súdu a jeho dôvodmi, odvolací súd na zdôraznenie jeho správnosti poukázal na aktuálnu rozhodovaciu činnosť súdov, ako aj vyslovený právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 242/07 a IV. ÚS 142/2018, podľa ktorého „vzhľadom na to, že Obchodný zákonník nestanovuje obligatórnu písomnú formu zmluvy o dielo, je zodpovednosťou zmluvných strán (subjektov obchodnoprávneho vzťahu), či sa slobodne rozhodnú pre ústnu formu

zmluvy alebo písomnú formu zmluvy, pričom v tejto súvislosti musia znášať riziko dôkaznej núdze v prípadnom spore, ak sa rozhodli pre formu ústnu, alebo pre písomnú úpravu len niektorých aspektov ich zmluvného vzťahu. K platnosti ústnej zmluvy totiž postačujú zhodné prejavy vôle zmluvných strán ohľadom podstatných náležitostí zmluvy, ktoré nemusia byť zachytené objektívne poznateľným spôsobom pre tretie strany. S tým spojená dôkazná núdza však ide na ťarchu strán sporu. Ak sa podarí vôľu účastníkov v procese hodnotenia skutkových a právnych otázok ozrejmiť, má zhodná vôľa účastníkov zmluvy prednosť pred doslovným významom textu zmluvy. V zmysle cit. úpravy dostatočné vymedzenie predmetu diela patrí k základným náležitostiam zmluvy o dielo (ďalšími náležitosťami je označenie zmluvných strán - zhotoviteľa a objednávateľa a určenie odmeny za vykonanie diela).“

11. Poukazom na citované rozhodnutie ústavného súdu mal odvolací súd za nepochybné, že v prípade žalobcom tvrdenej skutočnosti o platnom uzavretí zmluvy o dielo ústnou formou so žalovaným, vzniká žalobcovi ako tvrdenému zhotoviteľovi v rámci dokazovania preukázať platné uzavretie zmluvy o dielo, a to v prípade, ak žalovaný ako potencionálny objednávateľ takúto skutočnosť jednoznačne odmieta. Pokiaľ teda žalobca v predmetnom konaní platné uzavretie zmluvy o dielo so žalovaným bez písomnej formy nepreukázal, nebol zhodný prejav vôle strán sporu v konaní preukázaný, a to ani čo sa týka jednoznačnosti predmetu takejto zmluvy a ceny. Na základe uvedeného mal odvolací súd za to, že žalobca sa dostal do dôkaznej núdze a mal za právne irelevantné, či za žalobcu konal štatutárny zástupca, resp. iná oprávnená osoba.

12. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného plnenia titulom platne uzavretej zmluvy o dielo, a teda jednoznačne stanovil svoje uplatnené právo, resp. právny titul. Tento právny titul v priebehu konania nezmenil v zmysle § 140 CSP, hoci rozhodné skutkové a nadväzujúce právne konštrukcie sa logicky premietajú v žalobnom petite. Požadovanie rovnakého plnenia, avšak na základe iných skutočností než tých, ktoré sú uvedené v žalobe, je možné jednoznačne považovať za zmenu žaloby. Takýto procesný úkon, a teda požadovanie vydania bezdôvodného obohatenia žalovaným, nebol v priebehu konania žalobcom realizovaný. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj s odkazom na už vyslovený právny názor odvolacieho súdu v jeho predchádzajúcom, zrušujúcom uznesení, nepovažoval odvolací súd uplatnený nárok žalobcu ako celok za dôvodný. V kontexte uvedeného odvolací súd nepovažoval za dôvodné vykonať ani žalobcom navrhované dôkazy, nakoľko nemohli mať vplyv na vecné odôvodnenie zamietnutia žaloby.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 878 - 885 spisu), prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovoleniu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/94/2021-836 z 12. apríla 2022 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby označený rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.957,90 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 16. marca 2010 do zaplatenia a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania vo výške 100 %. Súčasne si žalobca uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

14. Žalobca po úvodnom zhrnutí obsahu rozsudku súdu prvej inštancie, i dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, odkazom na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 344/2019, I. ÚS 26/1994, I. ÚS 472/2014, I. ÚS 226/03, III. ÚS 198/2011 a I. ÚS 6/2018, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) sp. zn. 5MCdo/9/2007, 4Cdo/171/2005, 4Cdo/25/2007, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) a Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), vo veci konajúcim súdom vytkol, že svoje rozhodnutia neodôvodnili adekvátnym a zákonným spôsobom, s odkazom na príslušné právne normy, ustálenú judikatúru a vykonané dokazovanie. Tvrdí, že ich závery sú nelogické, v úplnom rozpore so závermi vykonaného dokazovania a skutkovým stavom. Poukázal na bod 14. odôvodnenia odvolacieho súdu, vo vzťahu ku ktorému žalobca namietol, že v ňom odvolací súd len formalisticky skonštatoval, že žalobca sa dostal do dôkaznej núdze pri preukazovaní platnosti uzavretia zmluvy o dielo so žalovaným. Takéto odôvodnenie považuje žalobca za absolútne nepostačujúce, formalistické a predovšetkým v rozpore s vykonaným dokazovaním. Dôvodí pritom tým, že v konaní bolo nesporne preukázané, že strany sporu uzatvárali zmluvy o dielo ústnou formou, pričom písomnou formou bola uzavretá len jedna zmluva o dielo z 21.

októbra 2009. Uviedol, že v októbri 2009 bola medzi stranami sporu uzatvorená ústna zmluva o dielo, predmetom ktorej bola výroba, dodávka a montáž oceľovej konštrukcie. Uvedenej zmluve o dielo predchádzala cenová ponuka žalobcu č. 563/2009, pričom cena diela bola dohodnutá ako celok a nie podľa počtu kíl železa. Žalobca si odmenu za zhotovenie diela vyúčtoval faktúrou č. 0900567 na sumu 8.020,60 eura a žalovaný ju riadne uhradil. Následne v decembri 2009 medzi stranami sporu boli uzavreté ďalšie zmluvy o dielo ústnou formou, ktorým rovnako predchádzala cenová ponuka, ktorú okolnosť žalovaný nepopieral. Žalobca si aj tu zhotovenie diela vyúčtoval faktúrou č. 10000004 na sumu 4.617,20 eura a faktúrou č. 1000003 na sumu 4.617,20 eura, za ktoré žalovaný riadne zaplatil. Cena diela bola opätovne určená ako celok a nie podľa kíl železa. Napokon v decembri 2009 bola opätovne medzi stranami sporu uzavretá zmluva o dielo ústnou formou, predmetom ktorej bola výroba, dodávka a montáž oceľovej konštrukcie a ako obvyklá zaužívaná obchodná prax medzi stranami sporu jej opäť predchádzala cenová ponuka žalobcu č. 705/2009, v ktorej bola cena určená opäť ako celok a nie podľa kíl železa, a ktorá bola žalovanému riadne doručená (čo potvrdili výsluchy svedka C. T., konateľky žalobcu Zuzany Barniakovej a konateľa žalovaného Miloša Šedíka, ktorý potvrdil prijatie cenovej ponuky od pána T.). Dohadovanie (zazmluvnenie) prác na výbehoch 3, 4, 5 potvrdil samotný konateľ žalovaného. Žalobca tvrdí, že samotný žalovaný nespochybňoval vykonanie diela, ani jeho ďalšie odovzdanie spoločnosti ANSTAV spol. s r.o., ďalej AGSING, s.r.o. až investorovi PD Gader Blatnica, rovnako žalovaný nespochybňoval, že za predmetné dielo prijal aj finančné plnenie. Žalobca si odmenu za zhotovenie diela vyúčtoval faktúrou č. 1000009 na sumu 15.957,90 eura, ktorá bola žalovanému zaslaná poštou a následne i mailom, pričom doručenie predmetnej faktúry potvrdil aj konateľ žalovaného. Riadne vyhotovenie diela zo strany žalobcu potvrdzuje napokon v konaní predložená mailová správa z 27. mája 2010, v zmysle ktorej žalovaný vyhotovenie diela (výbehu č. 3, 4, 5) nespochybňuje, namieta len cenu za vyhotovené dielo. Vzhľadom na obchodné vzťahy a dlhodobú spoluprácu strán sporu, žalobca nepovažoval za nevyhnutné vyhotovovať zmluvu o dielo písomnou formou, nakoľko ústnu dohodu a objednávku považoval za jasnú, určitú a zrozumiteľnú pre obe strany zmluvného vzťahu. Žalobca dôvodí aj skutočnosťou vyplývajúcou z cenovej ponuky č. 705/2009 i z ďalších dôkazov, že pri zmluvách o dielo bola vždy dohodnutá cena diela za jeden kus zhotoveného diela a nie v prepočte na kilogram železa. Konanie žalovaného spočívajúce v neuhradení ceny za posledné (riadne vykonané) dielo, považuje žalobca za neetické, v rozpore s dobrými mravmi a nemalo by podľa neho požívať ochranu zo strany súdu. Žalobca ďalej tvrdí, že aj keby sa podľa súdu mal nachádzať v dôkaznej núdzi týkajúcej sa ceny za vykonané dielo, aj v takom prípade žalobca svoje tvrdenia o výške ceny diela riadne preukázal znaleckým posudkom č. 244/2018 z 11. októbra 2018, v ktorom bola určená obvyklá cena diela, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok, a to v sume 15.835,06 eura.

15. Argumentujúc vyššie uvedenými tvrdeniami a vykonaným dokazovaním žalobca v dovolaní vyslovil názor, že v konaní preukázal riadne a platné uzatvorenie ústnej zmluvy o dielo medzi stranami sporu, že cenová ponuka č. 705/2009 zo dňa 16. decembra 2009 bola vyhotovená žalobcom na zastrešenie výbehu č. 3, 4, 5, ktorú na základe telefonického súhlasu žalovaného aj riadne vykonal a následne za vykonané práce žalovanému dňa 14. januára 2010 vystavil faktúru č. 1000009 na sumu 15.957,90 eura, ktorú prostredníctvom mailu žalovanému riadne zaslal a doručil. Tvrdí, že žalovaný v konaní nepreukázal, že po doručení cenovej ponuky č. 705/2009 nesúhlasil s vykonávaním prác na výbehoch č. 3, 4, 5 a rozsah prác vykonaných žalobcom ani nenamietol. Rovnako žalovaný po celý čas vykonávania prác nedal najavo, že s prácami vykonávanými žalobcom nesúhlasí a cenu diela nezaplatí. Dôvodiac uvedeným žalobcovi nie je zrejmé, na základe čoho dospel odvolací súd k tvrdeniam o jeho dôkaznej núdzi, pričom tieto sú podľa jeho názoru v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním v konaní.

16. V ďalšej časti dovolania žalobca namietol odôvodnenie odvolacieho súdu v bode 15. jeho rozsudku, ktoré je podľa jeho názoru nedostatočné, arbitrárne a zmätočné. Žalobca odvolaciemu súdu vytkol jeho odôvodnenie k eventuálnej požiadavke žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, majúce za to, že takéto jeho konštatovanie je v rozpore so základnými zásadami civilného konania. Dôvodiac rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/196/2009, 5Cdo/120/2017, 7Cdo/268/2019 a 5Obdo/73/2018 uviedol, že podanou žalobou sa domáhal voči žalovanému plnenia v sume 15.835,06 eura s príslušenstvom z titulu neuhradenej ceny za riadne vykonané dielo, pričom vo svojom podaní i

následných písomných vyjadreniach popísal rozhodujúce skutočnosti s tým, že pokiaľ by súd dospel k názoru, že žalobca vykonal práce bez právneho dôvodu (bez riadne uzatvorenej zmluvy o dielo), žalovaný za dielo žalobcu na zastrešenie výbehov prijal plnenie, dielo ďalej odovzdal spoločnosti ANSTAV spol. s r.o., a preto je pasívne legitimovaný na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá konaním žalobcu získala majetkový prospech. Žalobca tvrdí, že bolo povinnosťou súdu právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným na úkor žalobcu posúdiť, a pokiaľ v žalobe uvádzané skutočnosti nepostačovali na riadne posúdenie rozsahu plnenia, bolo povinnosťou súdu sporové strany na splnenie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti vyzvať. Keďže odvolací súd, ani súd prvej inštancie týmto spôsobom nepostupovali, došlo ich (ne)konaním k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, odôvodňujúcemu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

17. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že posúdil preukázanie uzavretia zmluvy o dielo medzi stranami sporu v rozpore s ustálenou judikatúrou, a teda že jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Poukazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/16/2002 vyslovil, že pri výklade vôle podľa § 266 ods. 1 a 2 ObchZ nemôže byť východiskom len sám prejav vôle, resp. vôle konajúceho v momente, kedy prejav vôle urobil, ale výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy. Dôvodiac ustanoveniami § 536 ods. 1, 2, 3 a § 546 ods. 1 ObchZ, žalobca v dovolaní uviedol, že medzi stranami sporu bola uzatvorená v písomnej forme len jedna zmluva o dielo a všetky ostatné práce boli zmluvami o dielo uzatvorenými v ústnej forme. V tejto časti dovolania zopakoval okolnosti už skôr uvedené (viď bod 15. tohto uznesenia dovolacieho súdu) zdôrazniac, že strany sporu si ústne uzatváranie zmlúv o dielo vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli ako bežnú prax a žalobca nemal dôvod požadovať od žalovaného písomnú formu uzavretia zmluvy, keďže pre platné uzatvorenie zmluvy o dielo sa písomná forma nevyžaduje. Strany sporu postupovali pri uzavretí spornej zmluvy o dielo spôsobom zaužívaným vo svojej vzájomnej praxi. Z vykonaného dokazovania ako i správania sa strán sporu ako účastníkov zmluvy, je podľa názoru žalobcu možné vyvodiť záver o platnom uzatvorení zmluvy o dielo. Tvrdí, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že by cena diela nebola dohodnutá spôsobom, ako to tvrdí a preukázal žalobca. Žalovaný dokonca ani netvrdil, že nebol dohodnutý spôsob určenia ceny diela, ale konateľ žalovaného opakovane vo svojich výpovediach tvrdil, že cena diela mala byť dohodnutá medzi stranami sporu podľa množstva použitého železa a ceny za 1 kg. Žalobca má naďalej za to, že cena diela bola stanovená na základe písomnej cenovej ponuky, ktorá existovala ešte pred vykonávaním diela, žalovanému bola riadne zaslaná a žalovaným aj bola odsúhlasená, čo potvrdzuje výpoveď C. T. a čoho dôkazom je aj skutočnosť, že žalovaný potvrdil nástup žalobcu na vykonávanie diela. Žalobca v tejto súvislosti dôvodí uznesením Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 1MOBdoV 11/2008, uverejneným v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 07/2010.

18. S poukazom na vyššie konštatované skutočnosti žalobca nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal uzavretie zmluvy o dielo. Tvrdí, že uzavretie zmluvy a vykonanie diela v priebehu konania nespochybňoval ani samotný žalovaný, spochybňoval len cenu diela a dohodu o tejto cene. Podľa názoru žalobcu boli naplnené všetky podstatné náležitosti zmluvy o dielo medzi žalobcom a žalovaným, a to objednávka, cena, vykonanie diela a jeho prevzatie. Žalobca preto legitímne očakával, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, ktorá akceptuje ústnu formu zmluvy o dielo, objektívnosť existencie zhotovenia diela a povinnosť objednávateľa za dielo zaplatiť. Žalobca má za to, že formalistický prístup konajúcich súdov pri interpretácii obsahu dohôd medzi účastníkmi, bez zisťovania ich skutočnej vôle a bez zohľadnenia konkrétnych okolností, za ktorých boli dohody uzatvorené a potom realizované, je v rozpore s porušením práva na súdnu ochranu, poukazujúc na tomto mieste dovolania na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 571/2006 z 21. apríla 2009).

19. Žalobca odvolaciemu súdu vytkol aj to, že v rozpore so základnými zásadami civilného konania a v rozpore s ustálenou judikatúrou odmietol uplatnený nárok žalobcu posudzovať podľa ustanovení o vydaní bezdôvodného obohatenia s odôvodnením, že žalobca mal podať návrh na zmenu žaloby a tak si uplatňovať nárok z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalobca tvrdí, že už v konaní na súde prvej inštancie

poukázal na skutočnosť, že pre žalovaného vykonal dielo, a teda v prípade pochybností súdu o platnosti zmluvy, mal súd posudzovať, či na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaný povinný vydať žalobcovi vo výške obvyklej ceny za dielo. Opakovaným poukázaním na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/196/2009, 5Cdo/120/2017, 7Cdo/268/2019 a 5Obdo/73/2018 žalobca vyslovil, že petit žaloby je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe a súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen žalobný návrh. Žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť a v prípade, ak ho aj v žalobe právne posúdi, súd daným posúdením nie je viazaný, pretože je vecou súdu, aby uplatnený nárok právne kvalifikoval.

20. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný (podanie z 27. septembra 2022 na č. l. 917 - 919 spisu), ktorý tvrdiac, že medzi ním a žalobcom k platnému uzatvoreniu zmluvy o dielo ústnou ani písomnou formou nedošlo a žalobca voči žalovanému nemá nárok ani na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže žalovaný nie je na jeho vydanie pasívne vecne legitimovaný (pretože práce žalobca realizoval v prospech investora PD Blatnica a žalovaný majetkový prospech nezískal), navrhol dovolanie odmietnuť. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

21. Písomné vyjadrenie žalovaného zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 CSP žalobcovi, ktorý v písomnom vyjadrení zo 7. októbra 2022 (č. l. 929 - 933 spisu) zotrval na dôvodoch svojho dovolania. Predmetné vyjadrenie zaslal prvoinštančný súd na vedomie žalovanému, ktorého ďalšie vyjadrenia v spore nenasledovali.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť.

23. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí výlučne do právomoci dovolacieho súdu (viď. sp. zn. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v jednotlivých ustanoveniach CSP (obdobne aj sp. zn. I. ÚS 438/2017). Pri vyslovení záveru o (ne)prípustnosti dovolania dovolací súd preto nie je viazaný tým, čo uviedol dovolateľ, prípadne druhá strana.

24. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

25. Naproti tomu pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a/ až c/ citovaného ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v

dovolání náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017). V tu posudzovanej veci žalobca v dovolaní argumentuje prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

27. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie predmetného ustanovenia je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní.

28. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP možno teda zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Podľa § 420 písm. f/ CSP je kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle judikatúry ústavného súdu však iný pojem ako procesný postup, a to „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Všeobecné súdy teda pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre stranu sporu. Jednotlivec sa totiž obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP v zmysle vyššie uvedenej aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddelovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

29. Dôvodiac prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolateľ namietol, že vo veci konajúce súdy svoje rozhodnutia neodôvodnili zákonným spôsobom, ich závery sú v rozpore s vykonaným dokazovaním a zisteným skutkovým stavom. Odvolaciemu súdu vytkol jeho záver o dôkaznej núdzi žalobcu bez náležitého zdôvodnenia. Žalobca tvrdí, že v konaní preukázal riadne a platné uzatvorenie ústnej zmluvy o dielo so žalovaným, konajúc v súlade s obvyklou zaužívanou obchodnou praxou, obchodnými vzťahmi a dlhodobou spoluprácou strán sporu, vzhľadom na ktoré okolnosti žalobca nepovažoval za nevyhnutné vyhotovovať zmluvu o dielo písomnou formou, ktorú okolnosť však súdy nevzali do úvahy. Prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP žalobca dôvodí aj vo vzťahu k posúdeniu jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným, tvrdiac, že bolo povinnosťou

súdu právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným posúdiť a pokiaľ v žalobe uvádzané skutočnosti na riadne posúdenie rozsahu plnenia nepostačovali, bolo povinnosťou súdu sporové strany na splnenie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti vyzvať.

30. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

31. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP ako už bolo uvedené nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou - viď napr. II. ÚS 419/2021. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia neznamena právo na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale ide o právo na uvedenie dostatočných, logických a zrozumiteľných argumentov reagujúcich na relevantné tvrdenia a námietky strán sporu, vyhodnotenie dokazovania a vysvetlenie prečo prípadne v konaní navrhované dôkazy súd nevykonal. Súd by mal presvedčivo odôvodniť a vysvetliť aj aplikáciu príslušného právneho predpisu, či ustanovenia z neho na rozhodovanú vec.

32. V prípade odvolacieho rozhodnutia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Aj v tomto prípade sa však musí odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (odvolacími námietkami). Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP). Ak odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu k vyššie uvedeným námietkam, nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia, čím porušuje právo na spravodlivý súdny proces.

33. Dovolací súd po preskúmaní obidvoch vo veci vydaných rozhodnutí, tak odvolacieho, ako aj prvoinštančného, dospel k záveru, že v rozsudku odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvej inštancie, vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí absentujú.

34. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania bola žaloba o zaplatenie (pôvodne) 15.957,90 eura s príslušenstvom za vyhotovenie diela „Zastrešenie výbehu 3, 4, 5“, spočívajúce vo výrobe, dodávke a montáži oceľovej konštrukcie, vyhotovenej na základe ústnej zmluvy o dielo, uzatvorenej medzi stranami sporu v decembri 2009, ktorej predchádzala cenová ponuka žalobcu č. 705/2009 zo dňa 16. decembra 2009, za zhotovenie ktorého diela žalobca vystavil faktúru č. 1000009 zo dňa 14. januára 2010 s dátumom splatnosti 15. marca 2010. V poradí prvý rozsudok č.k. 28Cb/18/201-605 zo 14. februára 2019 v časti výroku I., v ktorom okresný súd žalobe v časti sumy 15.835,06 eura vyhovel, ako aj v časti výrokov III. a IV. o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobcovi a náhrady hotových výdavkov znalcovi, odvolací súd uznesením č.k. 15Cob/76/2019-659 z 30 apríla 2020 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie za účelom odstránenia nepreskúmateľnosti prvoinštančného rozsudku vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku v tom, či sa jedná o zmluvný nárok, súčasne, pokiaľ by zmluvný nárok preukázaný nebol, za účelom vyhodnotenia existencie pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v prípade posúdenia nároku žalobcu titulom bezdôvodného obohatenia. V ďalšom konaní súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní (výsluchom sporových strán, svedkov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi označenými v bode 7. prvoinštančného rozsudku), žalobu v časti

o zaplatenie 15.835,06 eura s príslušenstvom zamietol z dôvodu, že žalobca svoje tvrdenia prednesené v konaní nepreukázal, a teda neuniesol bremeno tvrdenia. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalovaný tvrdenie žalobcu o objednaných prácach a skutočnosť platného uzatvorenia zmluvy o dielo poprel, rovnako poprel aj dohodu o cene za vykonanie diela. Vo vzťahu k žalobcovi konštatoval, že žalobca svoje tvrdenie o uzatvorení zmluvy medzi ním (v zastúpení svedkom T.) a žalovaným nepreukázal, nepreukázal dohodu o podstatných náležitostiach zmluvy o dielo v zmysle ust. § 536 ods. 1 ObchZ a nepreukázal odsúhlasenie cenovej ponuky žalovaným. Podľa súdov nižšej inštancie žalobca nepreukázal dohodu o cene za práce, ani dohodu o spôsobe určenia ceny, ani dohodu strán o uzatvorení zmluvy o dielo aj bez tohto určenia. Vo vzťahu k svedkovi T.P., zamestnancovi žalobcu, súd dôvodil tým, že nebol štatutárnym zástupcom žalobcu a z vykonaného dokazovania nevyplyvalo, že bol oprávnený na konanie v mene žalobcu v zmysle § 13 ObchZ. Súdby však nevenovali pozornosť tvrdeniam žalobcu o tom, že spôsob akým bola predmetná zmluva o dielo uzavretá bol zaužívaný medzi stranami sporu v ich obchodnej spolupráci a dovtedajšej praxi.

35. Z obsahu spisu dovolací súd ďalej zistil (ktoré skutočnosti sporové strany v priebehu konania nerozporovali), že medzi stranami sporu bola písomne uzatvorená len jedna zmluva o dielo č. 04/2009 z 21. októbra 2009 (č. l. 39 - 42 spisu), ktorej predchádzala cenová ponuka žalobcu č. 589/2009 a žalobca si za zhotovenie diela vyúčtoval odmenu faktúrou č. 0900612 vo výške 42.506,80 eura. V októbri 2009 bola medzi stranami sporu uzatvorená ústna zmluva o dielo, predchádzala jej cenová ponuka č. 563/2009 a žalobca za zhotovenie diela vystavil faktúru č. 0900567 na sumu 8.020,60 eura. V decembri 2009 bola medzi stranami sporu uzatvorená ďalšia ústna zmluva o dielo, predchádzala jej cenová ponuka č. 562/2009 a žalobca za zhotovenie diela vystavil faktúru č. 1000003 na sumu 4.617,20 eura. Za všetky práce z označených zmlúv žalovaný zaplatil. Spornou ostala posledná, opäť ústne uzatvorená zmluva o dielo, tiež v decembri 2009, ktorej predchádzala cenová ponuka žalobcu č. 705/2009 s tým, že žalobca za zhotovenie diela vystavil faktúru č. 1000009 na sumu 15.957,90 eura (č. l. 60 spisu), ktorú žalovaný neuhradil. Žalobca vo vzťahu k poslednej zmluve o dielo, uzatvorenej ústnou formou, argumentoval v priebehu konania dobrými obchodnými vzťahmi, ako aj dlhodobou spoluprácou so žalovaným, vzhľadom na ktorú okolnosť nepovažoval za nevyhnutné vyhotovovať písomné dokumenty, nakoľko ústnu dohodu a objednávku považoval za jasnú, určitú a zrozumiteľnú (viď písomné oznámenie žalobcu na č. l. 83 - 87 spisu).

36. Zo spisu ďalej vyplýva, že práce vykonané žalobcom na základe písomnej zmluvy o dielo a ústnych zmlúv o dielo, boli súčasťou zákazky, ktorú zazmluvnil investor PD Gader Blatnica ako objednávateľ na základe (základnej) zmluvy o dielo R-05-04-08 z 22. apríla 2008 (č. l. 192 - 195) so spoločnosťou AGSING, s.r.o. ako zhotoviteľom; tá bola v zmluvnom vzťahu so spoločnosťou ANSTAV spol. s r.o. (č. l. 204) a tá zas so spoločnosťou DIMI max, s.r.o., t. j. žalovaným (č. l. 166 - 167). Ako konštatoval súd prvej inštancie v bode 34. rozsudku, žalobca práce realizoval v prospech investora PD Gader Blatnica v poradí ako štvrtý subdodávateľ. Všetky práce, ktoré boli predmetom zmluvy o dielo R-05-04-08 z 22. apríla 2008, boli vykonané, zhotoviteľ mal za práce zaplatené. V bode 47. rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že práce na prestrešení výbehov č. 3, 4, 5 žalovaný nerozporoval, avšak tvrdil, že boli súčasťou celej akcie pozostávajúcej z prác prístrešku a výbehov. Vykonanie prác na výbehoch 3, 4, 5 mal súd za preukázané aj preberacím a odovzdávacím protokolom zo dňa 10. februára 2010 (bod 48. prvoinštančného rozsudku). Dohadovanie prác na výbehoch 3, 4, 5 potvrdil samotný konateľ žalovanej spoločnosti, Miloš Šedík, na pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 5. decembra 2011 (viď zápisnica na č. l. 157 a nasl. spisu a bod 10. rozsudku prvoinštančného súdu), hoci na jednej strane vypovedal, že „Faktúru som ani nemienil uhradiť, nakoľko som práce, za ktoré bola vystavená ani neprevzal, ani nemohol prevziať, ani som si práce neobjednal, nakoľko som toho názoru, že boli súčasťou celej akcie pozostávajúcej z prác prístrešku a výbehov.“, vzápätí však vypovedal, že „...som sa dohodol s p. T. na tom, že práce sa na výbehu 3, 4, 5 zrealizujú tak, ako uviedol...“, a tiež, že „Práce na výbehoch 3, 4, 5 boli dohadované s p. T. na požiadavku družstevníkov...“. Z výsluchu svedka D. Š., konateľa spoločnosti ANSTAV spol. s r.o. (na pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 1. júna 2021, viď zápisnica na č. l. 738 a nasl. spisu a bod 17. rozsudku prvoinštančného súdu) vyplýva, že žalobca vykonal pre žalovaného práce podľa projektu. Rovnako podľa projektu boli vykonané práce žalovaným pre spoločnosť ANSTAV spol. s r.o., ktorou boli prevzaté a odovzdané spoločnosti AGSING, s.r.o. a aj skolaudované. Za práce

bolo riadne podľa zmluvy zaplatené, PD Blatnica zaplatila spoločnosti AGSING, s.r.o. ako generálnemu dodávateľovi, tá potom mohla zaplatiť spoločnosti ANSTAV spol. s r.o. ako svojmu poddodávateľovi a ANSTAV spol. s r.o. zaplatila spoločnosti DIMI max, s.r.o. (t. j. žalovanému) tiež ako poddodávateľovi. Z vykonaného dokazovania tak nepochybne vyplynulo, že investor dielo prevzal a žalovanému, prostredníctvom subdodávateľov, aj zaplatil. Samotný žalovaný vykonanie diela, ani jeho odovzdanie spoločnosti ANSTAV spol. s r.o., ďalej spoločnosti AGSING, s.r.o. až investorovi PD Gader Blatnica, v konaní nespochybňoval, rovnako nespochybňoval, že za predmetné dielo prijal finančné plnenie (od spoločnosti ANSTAV spol. s r.o.). Aj mailová správa žalovaného z 27. mája 2010 (č. l. 78 - 80 spisu) preukazuje, že žalovaný vyhotovenie diela nespochybňoval, namietal len cenu za vyhotovené dielo (tvrdiac, že pokiaľ by mali zaplatiť ešte faktúry za posledné tri výbehy, „s hrôzou zistili“, že by bola celá akcia stratová).

37. Hoci odvolací súd vo svojom skoršom zrušujúcom uznesení č. k. 15Cob/76/2019-659 z 30. apríla 2020 uložil súdu prvej inštancie (opakovane) vyhodnotiť možnosť uzavretia platnej zmluvy o dielo medzi stranami sporu, naďalej v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie absentuje vyhodnotenie podstatných námietok žalobcu, spočívajúcich vo viacerých okolnostiach. Ide jednak o tvrdenie žalobcu o nezohľadnení dobrých obchodných vzťahov a dlhodobej spolupráce so žalovaným, ktorým tvrdením odôvodňoval neuzatvorenie spornej zmluvy o dielo v písomnej forme. Nevyhodnoteným v konaní ostal aj rozpor medzi tvrdením žalovaného, že zo strany žalobcu nikdy nedošlo k odovzdaniu diela, predmetom ktorej malo byť zastrešenie výbehu č. 3, 4, 5 a následným tvrdením žalovaného v jeho mailovej správe z 27. mája 2010 o „...posledných troch výbehoch...“ č. 3, č. 4. a č. 5, vo vzťahu k zaplateniu ktorých konštatoval stratu, ktorú „nemôžu dopustiť“. Osobitne odvolací súd zdôraznil potrebu vyhodnotenia ďalších skutočností vo vzťahu k cenovej ponuke č. 705/2009 zo 16. decembra 2009, aj s dôrazom na konanie pána T., zamestnanca žalobcu za jeho osobu. Súd prvej inštancie v rozsudku konštatoval spornosť odsúhlasenia tejto cenovej ponuky žalovaným, argumentujúc tým, že ani výpoveďou svedka T. žalobca potvrdenie tejto cenovej ponuky nepreukázal. Z obsahu spisu vyplýva, že zaslanie cenovej ponuky č. 705/2009 (na č. l. 61 - 62, ktorú vyhotovil C. T., zamestnanec žalobcu - viď zápisnica na č. l. 471 spisu) žalovanému, potvrdil svedok T. vo svojej výpovedi, keď uviedol, že cenová ponuka bola žalovanému zaslaná mailom, ktorý na ňu reagoval telefonicky súhlasne v znení „...môžeme začať pracovať.“ - viď č. l. 151, následne na č. l. 152 opakovane vypovedal, že práce boli vykonávané na základe telefonického odsúhlasenia cenovej ponuky, rovnako aj na č. l. 318 vypovedal, že „Telefonicky sme sa (s pánom Šedíkom - pozn. dovolacieho súdu) dohodli, že práce môžeme vykonávať“. Konateľ žalovanej spoločnosti, p. Šedík vo svojej výpovedi uviedol, že mu prišla cenová ponuka mailom od p. T. (viď č. l. 157 + 159), popieral však jej odsúhlasenie. Dovolací súd má za to, že v prípade protichodných vyjadrení žalovaného a svedka T. k jednej a tej istej okolnosti mal súd vysvetliť dôvod, pre ktorý uveril výpovedi jedného a nie výpovedi druhého. Rozpor vzhliadol dovolací súd aj v tvrdení žalovaného, že faktúru č. 1000009 ani neprevzal (č. l. 318 spisu), následne však uviedol, že faktúru dostal mailom od p. T. so sprievodným listom na sumu 15.957,90 eura (č. l. 157 spisu).

38. Vo vzťahu k nesúhlasu žalovaného s vyúčtovanou cenou žalobca vzniesol námietku, že konanie žalovaného, spočívajúce v oznámení žalobcovi, realizovanom po zhotovení a odovzdaní diela, že cenu neuhradí, považuje za neetické a v rozpore s dobrými mravmi, ktorú námietku však súd prvej inštancie nijako nevyhodnotil. Pre prípad, že by z konania vyplynul nespochybniteľný záver o tom, že cena diela medzi stranami sporu dohodnutá nebola, resp. by nebola určiteľná, žalobca v konaní dôvodil znaleckým posudkom č. 244/2018 z 11. októbra 2018, v ktorom znalec Ing. Anton Fuzák určil obvyklú cenu diela, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzatvorenia zmluvy za obdobných obchodných podmienok (december 2009), s prihliadnutím na práce vykonané žalobcom, ktorú cenu určil v sume spolu 15.835,06 eura. S týmto znaleckým posudkom sa však súd prvej inštancie a ani odvolací súd v konaní tiež žiadnym spôsobom nevysporiadal. K osobe pána T. súd prvej inštancie uviedol, že nebol štatutárnym orgánom žalobcu a z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že bol oprávnený na konanie v mene žalobcu v zmysle § 13 ObchZ. Súd dôvodil tým, že písomnú zmluvu o dielo č. 04/2009 z 21. októbra 2009 za žalobcu uzatvárala J.. X. J. a C. T. bol v zmluve uvedený ako osoba v technických otázkach. Takýto dôvod pre vyhodnotenie nemožnosti zastúpenia žalobcu pánom T., je nepostačujúci, osobitne za situácie, kedy poverenie pána T. potvrdila pri svojom výsluchu X. J., konateľka žalobcu (na

pojednávani súdu prvej inštancie dňa 7. novembra 2011 uviedla, že „Celú zákazku, ktorá je predmetom sporu mal na starosti p. T. C., ktorý si zabezpečoval všetky práce aj pracovníkov a dielo odovzdával.“ - vid' č. I. 150 spisu), samotný p. T. potvrdil okolnosť, že celý čas so žalovaným komunikoval a poverenie p. T. konať za žalobcu nenamietol v konaní ani samotný žalovaný. Až vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný dôvodil, že C. T. je iba zamestnancom žalobcu a nie štatutárnym orgánom, ktorý by mal oprávnenie za spoločnosť konať, resp. že by jeho konanie mohlo byť právne záväzné - vid' č. I. 812). Tieto okolnosti ostali v konaní nevyhodnotené a bude potrebné tento nedostatok odstrániť osobitne aj vzhľadom na konštatovanie samotného prvoinštančného súdu, ktorý v konečnom dôsledku možnosť konania p. T. v mene štatutárneho zástupcu nevylúčil (len odvolávajúc sa na vykonané dokazovanie túto okolnosť nemal preukázanú), dôvodil však nepreukázaním uzatvorenia dohody na vykonanie prestrešenia výbehov č. 3, 4, 5 na základe cenovej ponuky č. 705/2009 (bod 52. rozsudku prvoinštančného súdu).

39. Napokon, vo vzťahu k eventuálnemu nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, súd prvej inštancie v bodoch 60. a 61 rozsudku uviedol, že zmluva medzi stranami sporu uzatvorená nebola, napriek tomu žalobca plnil bez existencie právneho dôvodu. Konštatoval, že žalovaný nie je osobou, ktorá konaním žalobcu získala majetkový prospech, preto sa žalobca voči žalovanému nemôže domáhať ani vydania bezdôvodného obohatenia, keďže žalovaný nie je na vydanie bezdôvodného obohatenia pasívne vecne legitimovaný. Súd prvej inštancie tak rozhodol iba odkazom na bod 17. zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu č. k. 15Cob/76/2019-659 bez toho, aby nárok žalobcu titulom bezdôvodného obohatenia podrobnejšie posúdil (ako mu to odvolací súd uložil v bode 18. zrušujúceho uznesenia).

40. Vyššie uvedené nedostatky v rozhodnutí súdu prvej inštancie neodstránil na odvolanie žalobcu ani súd odvolací. Tento v potvrdzujúcom rozsudku č. k. 15Cob/94/2021-836 z 12. apríla 2022 konštatoval vecnú správnosť prvoinštančného rozsudku ohľadne skutkových i právnych zistení, argumentujúc na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia názorom ústavného súdu v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 242/07 a IV. ÚS 142/2018, uzavrúc, že žalobca sa dostal do dôkaznej núdze ohľadne nepreukázania platného uzavretia zmluvy o dielo so žalovaným bez písomnej formy, považujúc potom za irelevantné, či za žalobcu konal štatutárny zástupca, resp. iná oprávnená osoba. Vo vzťahu k nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia odvolací súd konštatoval, že požadovanie vydania bezdôvodného obohatenia žalovaným, nebolo zo strany žalobcu v priebehu konania realizované, žalobca pôvodne uplatnený nárok na plnenie titulom platne uzavretej zmluvy o dielo v priebehu konania v zmysle § 140 CSP nezmenil, pričom požadovanie rovnakého plnenia, avšak na základe iných skutočností než tých, ktoré sú uvedené v žalobe, je možné jednoznačne považovať za zmenu žaloby, ktorú však žalobca podľa odvolacieho súdu nepodal, preto sa nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia odvolací súd ďalej nezaoberal.

41. Odvolací súd v odôvodnení namietaného rozsudku síce skonštatoval dôkaznú núdzu žalobcu, avšak nevysporiadal sa dostatočne s výsledkami dokazovania, vykazujúceho rozpor ohľadne už vyššie konštatovaných skutočností (vid' body 36., 37. tohto uznesenia). Naviac, posúdenie konania p. C. T. za žalobcu už ani nevykonával, odôvodňujúc to jeho irelevantnosťou pre dôkaznú núdzu žalobcu pri nepreukázaní platného uzavretia spornej zmluvy o dielo. Napokon, vo vzťahu k posúdeniu nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným, odvolací súd tento považoval za nedôvodný argumentujúc absenciou zmeny žaloby v zmysle § 140 CSP, a to bez náležitého vysporiadania sa s tou okolnosťou, že právna kvalifikácia uplatňovaného nároku je vecou súdu, nie sporových strán, ktoré sú povinné svoj nárok skutkovo vymedziť, nie však ho aj právne vyhodnotiť (k tomu bližšie vid' nižšie bod 64. a nasl. tohto uznesenia). Podľa dovolacieho súdu v tejto časti si rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v tomto konaní vzájomne odporujú, keď prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie ukladá povinnosť posúdiť nárok aj z titulu bezdôvodného obohatenia, ak sa nepreukáže platné uzavretie zmluvy o dielo a druhé rozhodnutie uvádza, že pokiaľ nebola podaná zmena žaloby takéto posúdenie možné nie je.

42. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti, konajúce súdy, tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd, svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, nakoľko sa nevysporiadali s pre vec relevantnými otázkami,

resp. ich rozsudky sú v rozpore so závermi vykonaného dokazovania, v dôsledku ktorej okolnosti je nutné považovať ich rozhodnutia za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, ktorý nedostatok súdneho rozhodnutia zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

43. Dovolateľ v dovolaní ďalej dôvodí prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolací súd sa aj napriek vyššie uvedenej konštatácii o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia (absencie vysporiadania sa so všetkými relevantnými tvrdeniami žalobcu a rozpornosťou vyplývajúcou z vykonaného dokazovania) venoval aj tomuto dovolaciemu dôvodu, pretože vec bude opätovne prerokovaná a dovolacia námietka sa týka právneho posúdenia veci rozhodujúceho pre vyhodnotenie uzavretia zmluvy o dielo aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka, ktoré súdy vo veci doteraz opomínali, hoci ich aplikovať na danú vec od počiatku mali (podrobnejšie viď odôvodnenie nižšie).

44. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

45. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

46. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť, a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (k tomu viď R 83/2018).

47. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nemôže ísť o skutkovú otázku. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

48. Dovolateľ v dovolaní namietol, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil (rovnako aj súd prvej inštancie), keď skonštatoval, že žalobca uzavretie ústnej zmluvy o dielo nepreukázal žiadnym relevantným spôsobom. Poukazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/16/2002 žalobca tvrdí, že záver odvolacieho súdu nenachádza oporu vo vykonanom dokazovaní a je v rozpore s ustáleniu judikatúrou. Tvrdí ďalej, že ústne uzatváranie zmlúv o dielo zaviedli strany sporu ako svoju bežnú prax a aj pri uzavretí spornej zmluvy postupovali spôsobom, akým to mali zaužívané vo svojej vzájomnej praxi. Má za to, že v predmetnej veci boli naplnené všetky podstatné náležitosti zmluvy o dielo, a to objednávka, cena, vykonanie diela a jeho prevzatie, pričom samotný žalovaný uzavretie zmluvy a vykonanie diela v konaní nespochybňoval, spochybňoval len cenu diela a dohodu o nej.

49. Z obsahu dovolania možno vyabstrahovať právnu otázku týkajúcu sa právneho posúdenia platnosti uzavretia zmluvy o dielo v ústnej forme (ktorú formu zmluvy o dielo zákon nevylučuje), prihladajúc na vzájomnú dlhodobu zaužívanú obchodnú prax medzi sporovými stranami uzatvárať zmluvy o dielo ústnou formou. Podľa dovolateľa tým, že sa pri výklade prejavu vôle neuplatnili výkladové pravidlá v zmysle Obchodného zákonníka, ani sa nezohľadnila doterajšia prax, došlo k odklonu od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

50. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, procesne prípustné. Následne preto skúmal, či je podané dovolanie aj dôvodné, a teda či žalobcom napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

51. Podľa § 266 ods. 1 ObchZ, prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy.

52. Podľa § 266 ods. 2 ObchZ, v prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa im spravidla v tomto styku prikladá.

53. Podľa § 266 ods. 3 ObchZ, pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha vecí.

54. Podľa § 266 ods. 4 ObchZ, prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila.

55. Výhodiskom výkladu v zmysle citovaného ustanovenia § 266 ods. 3 ObchZ, ak to pripúšťa povaha vecí, nesmie byť len prejav vôle, resp. vôľa konajúceho v momente, keď prejav vôle urobil. Výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu, vrátane samého jednanie o uzavretí zmluvy. Pritom treba brať zreteľ aj na prax medzi stranami, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli, aj to, ako sa správali po uzavretí zmluvy. Ako vyplýva z rozhodnutia sp. zn. 3Obdo/16/2002 uverejneného v ZSP č. 56/2006 „, pri výklade vôle podľa § 266 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka nemôže byť výhodiskom len sám prejav vôle, resp. vôľa konajúceho v momente, kedy prejav vôle urobil. Výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy“. Dovolací súd tiež poukazuje na uznesenie sp. zn. 4Obdo/71/2021, v ktorom uviedol, že ak obsah záväzkového vzťahu, z ktorého žalobca uplatňuje svoj nárok, spadá pod režim Obchodného zákonníka (ďalej aj „OBZ“), jeho výklad treba uskutočniť nielen podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ale aj podľa § 266 Obchodného zákonníka, v ktorom je osobitná úprava výkladových pravidiel pre výklad právnych úkonov v obchodnozáväzkových vzťahoch. V zmysle § 266 OBZ teda musí byť zistený úmysel toho, kto konal, a pokiaľ ho nemožno zistiť, alebo sa zmluvné strany v sledovanom úmysle právneho úkonu rozchádzajú, treba vychádzať z významu, aký by bežný podnikateľ prejavenej vôli prikladal, a ďalej z toho, aký význam sa prikladá v právnom úkone použitým výrazom podľa obchodných zvyklostí. Pri nemožnosti zistenia hľadiska subjektívneho (úmysel konajúcich), prichádza do úvahy objektívne hľadisko. Vždy sa však, ako z hľadiska subjektívneho, tak aj objektívneho, musí brať ohľad na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy, praxe, ktorú medzi sebou zmluvné strany zaviedli, ako aj následné správanie sa strán, pokiaľ to povaha vecí pripúšťa. V tejto súvislosti treba vyzdvihnúť aj preferenciu výkladu vedúceho skôr k platnosti než k neplatnosti zmluvy/ustanovenia zmluvy, ktorá vyplýva z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR. Napríklad v náleze sp. zn. I. ÚS 242/07 ústavný súd zdôrazňuje, že "základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou." Aj v náleze publikovanom v

časopise ZSP 6/2016 (I. ÚS 640/2014) ústavný súd poukázal na to, že vôľa účastníkov zmluvy zohráva pri jej vytváraní a jej interpretácii zásadnú úlohu; právny formalizmus všeobecných súdov a nimi vnášané prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody osoby v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy SR. Nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu taká prax, kedy všeobecné súdy uprednostňujú výklad vedúci k neplatnosti zmluvy. Všeobecne teda platí princíp uprednostnenia platnosti zmluvy pred jej neplatnosťou, pokiaľ však v konaní súd zistí takú mieru neurčitosti zmluvných dojednaní, ktorá neumožňuje jednoznačne zistiť obsah vôle zmluvných strán, a to pri precíznej aplikácii relevantných výkladových pravidiel, môže dospieť aj k záveru o absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Dovolací súd v neposlednom rade poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 164/2012, ktorý k otázke právneho posúdenia uviedol, že „z ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Všeobecná právna úprava právnych úkonov, uvedená v Občianskom zákonníku v ustanoveniach § 34 až § 51 je pre obchodné záväzkové vzťahy doplnená v Obchodnom zákonníku niektorými ustanoveniami o právnych úkonoch. Ako to vyplýva zo samotného nadpisu druhého dielu prvej hlavy tretej časti Obchodného zákonníka, tento obsahuje iba niektoré ustanovenia o právnych úkonoch ktoré dopĺňajú túto všeobecnú úpravu s platnosťou pre obchodné záväzkové vzťahy. Ide o ustanovenia § 266 až 268, ktoré sú v zmysle § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka ustanoveniami kogentnými, od ktorých sa nemožno odchýliť a ktoré riešia otázku výkladu prejavu vôle konajúcich osôb, pričom sa za rozhodujúci pokladá ich úmysel. Výklad právnych úkonov podľa týchto ustanovení Obchodného zákonníka je však potrebný len v prípade, keď prejav vôle konajúcej osoby nie je celkom zrozumiteľný alebo určitý. Podmienkou platnosti každého právneho úkonu, teda aj právnych úkonov, ku ktorým dochádza v rámci obchodných záväzkových vzťahov je, že musí ísť o prejav vôle urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Ak dôjde k situácii, že súd musí vykladať prejav vôle účastníkov obchodného záväzkového vzťahu, musí postupovať podľa výkladových pravidiel upravených v ustanoveniach § 266 ods. 1 až 4 Obchodného zákonníka“.

56. Z vykonaného dokazovania je zjavné, že sporové strany zmluvy o dielo vo svojej praxi uzatvárali ústnou formou (okrem v poradí prvej zmluvy o dielo, uzatvorenej dňa 21. októbra 2009 písomnou formou). Podľa vyjadrenia žalobcu ide o bežnú, dlhodobu zaužívanú obchodnú prax medzi ním a žalovaným. Obchodnú prax možno charakterizovať ako vžitú, všeobecne zachovávané pravidlá správania, medzi konkrétnymi zmluvnými stranami, ktoré túto prax medzi sebou zaviedli pri ich vzájomných obchodných vzťahoch (na rozdiel od obchodných zvyklostí, v prípade ktorých ide o neurčitý počet subjektov, ktoré obchodné zvyklosti akceptujú - pozn. dovolacieho súdu). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva (a ani z rozhodnutia súdu prvoinštančného), že by prejav vôle sporových strán ako účastníkov zmluvy skúmal aj v zmysle § 266 ObchZ a že by pri jeho výklade prihliadal na všetky súvisiace okolnosti, vrátane medzi stranami sporu zavedenej obchodnej praxe. Pri svojom rozhodovaní opomenul, že pri výklade obchodných záväzkových vzťahov a dojednaní je potrebné uskutočniť výklad podľa Obchodného zákonníka, ktorý ako *lex specialis* v ustanovení § 266 upravuje pre výklad právnych úkonov výkladové pravidlá, ktorými dopĺňa základné pravidlá upravené Občianskym zákonníkom ako *lex generalis*. Z dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa použitím označeného ustanovenia nezaoberal a ani nevysvetlil, prečo na prejednávánú vec výklad v zmysle § 266 ObchZ neaplikoval.

57. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že hoci sa pri posudzovaní výkladu jednotlivých ustanovení zmluvy (vrátane dohody o cene diela) môže javiť, že sa jedná o skutkovú otázku, v skutočnosti v tomto prípade ide o otázku aplikácie výkladového pravidla buď podľa Občianskeho zákonníka, ale najmä podľa Obchodného zákonníka, a to v súvislosti s posúdením otázky platnosti/neplatnosti spornej časti právneho úkonu, a teda sa jedná o právnu otázku. Platnosť právneho úkonu možno posudzovať s ohľadom na okolnosti, existujúce v čase jeho uskutočnenia. Preto právny úkon, ktorý v čase jeho uskutočnenia zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, nemôže stať dodatočne neplatným a naopak (rovnako aj rozhodnutie sp. zn. 1MOBdoV/16/2006). Pokiaľ ide o obsah právneho úkonu, ustanovenie § 35 ods. 2 OZ predpokladá, že o obsahu právneho úkonu môže vzniknúť pochybnosť z hľadiska jeho určitosti alebo zrozumiteľnosti, a

pre tento prípad zákon formuluje výkladové pravidlá, ktoré ukladajú súdu povinnosť tieto pochybnosti odstrániť výkladom založeným na tom, že okrem jazykového vyjadrenia právneho úkonu slovné (nie len konkludentne podľa § 35 ods. 3 OZ) treba podrobiť skúmaniu i vôľu, resp. úmysel konajúcich osôb.

58. Dovolací súd teda opätovne s poukazom na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax konštatuje, že ak obsah záväzkového vzťahu, z ktorého žalobca uplatňuje svoj nárok, spadá pod režim Obchodného zákonníka, jeho výklad treba uskutočniť podľa § 266 ObchZ, ktorý obsahuje pre obchodnozväzkové vzťahy výkladové pravidlá. Najskôr musí byť v zmysle § 266 ObchZ zistený úmysel toho, kto konal, a pokiaľ ho nemožno zistiť, alebo sa zmluvné strany v sledovanom úmysle právneho úkonu rozchádzajú, treba vychádzať z významu, aký by bežný podnikateľ prejavenej vôli prikladal, a ďalej z toho, aký význam sa prikladá v právnom úkone použitým výrazom podľa obchodných zvyklostí. Pri nemožnosti zistenia hľadiska subjektívneho (úmysel konajúcich osôb), prichádza do úvahy objektívne hľadisko. Vždy sa však, ako z hľadiska subjektívneho, ako aj objektívneho, musí brať ohľad na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy, praxe, ktorú medzi sebou zmluvné strany zaviedli, ako aj následné správanie sa strán, pokiaľ to povaha veci pripúšťa. Pri výklade zmluvy by súde nemali postupovať právne formalisticky, obzvlášť pri zmluvách, kde nie je vyžadovaná striktné písomná forma zmluvy spolu s dodržaním viacerých konkrétnych formálnych predpokladov potrebných pre jej platnosť, teda pri zmluvách, kde postačuje pre ich uzavretie ako obchodnozväzkového pomenovaného vzťahu dohoda o podstatných častiach zmluvy (pozn. nejde o podstatné náležitosti zmluvy). Podstatné časti zmluvy nie sú podmienkou platnosti zmluvy, ale majú kvalifikovať, prípadne vylúčiť zmluvu ako určitý zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom (§ 269 ods. 1 ObchZ). Uzavretá zmluva, aj keď neobsahuje podstatné časti toho-ktorého zmluvného typu, môže byť platne uzavretá, lebo môže ísť o zmluvu upravenú Občianskym zákonníkom, alebo môže ísť o zmluvu nepomenovanú (§ 269 ods. 2 ObchZ). Z uvedeného vyplýva, že dohoda o podstatných častiach zmluvy nie je nevyhnutná pre vznik zmluvy, ale vyžaduje sa ako kvalifikačné kritérium zmluvného typu. Tu dovolací súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštancného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 CSP („Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd preto nemôže prehodnotiť dokazovanie vykonané v tomto súdnom konaní vo vzťahu k obsahu a rozsahu zmluvných dojednaní, k platnosti, či vôbec k uzavretiu zmluvy medzi sporovými stranami a ani posúdiť, či skutkové zistenia súdmi nižšej inštancie sú správne a úplné. Môže však posúdiť, či súde aplikovali správny právny predpis, prípadne, či ho správne interpretovali, prípadne, či pri rozhodovaní nedošlo k absencii podstatného a pre posúdenie veci významného právneho ustanovenia.

59. S poukazom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd uzatvára, že súde nižšej inštancie pochybili, keď pri posudzovaní obsahu obchodnozväzkového vzťahu strán sporu, dokonca pri konštatácii jeho platného neuzavretia nepostupovali v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu a nepostupovali podľa výkladových pravidiel uvedených v § 266 Obchodného zákonníka (najmä, ale nielen, neprihliadli na správanie sporových strán pred a po vykonaní prác žalobcom, neprihliadli na dovtedajšiu prax ktorú sporové strany medzi sebou zaviedli), právne formálne uprednostnili neplatnosť ich dohody, čím sa dopustili v predmetnej veci nesprávneho právneho posúdenia. Dovolanie žalobcu je preto aj v tejto časti dovolania dôvodné.

60. Za nesprávny dovolateľ označil aj záver odvolacieho súdu o tom, že v konaní nebol preukázaný zhodný prejav vôle strán sporu ani vo vzťahu k cene zmluvy o dielo. Žalobca má za to, že cena diela bola stanovená na základe cenovej ponuky, ktorá existovala ešte pred vykonávaním diela, bola žalovanému riadne zaslaná a bola žalovaným aj (telefonicky) odsúhlasená.

61. Podľa § 536 ods. 1 ObchZ, zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie.

62. Podľa § 546 ods. 1 ObchZ, objednávateľ je povinný zhotoviteľovi zaplatiť cenu dohodnutú v zmluve alebo určenú spôsobom určeným v zmluve. Ak nie je cena takto dohodnutá alebo určiteľná a zmluva je napriek tomu platná (§ 536 ods. 3), je objednávateľ povinný zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok.

63. Vykonaním diela vzniká objednávateľovi povinnosť zaplatiť zhotoviteľovi cenu za zhotovenie. Ustanovenie § 536 ods. 3 a § 546 ods. 1 ObchZ predpokladajú, že účastníci sa dohodnú na konkrétnu sumu určenej ceny (pevnej ceny), alebo sa dohodnú na spôsobe, aký sa cena určí. O pevne stanovenú cenu diela by išlo aj vtedy, ak by konkrétna suma nebola priamo v zmluve uvedená. Za predpokladu, že v čase podpisu bola vypracovaná cenová ponuka a pred podpisom zmluvy bola k dispozícii aj pre objednávateľa, bola pevná cena v zmluve dohodnutá s odkazom na cenovú ponuku, ak z nej cena skutočne vyplýva (sp. zn. 1MOBdoV 11/2008).

64. Z dôvodu pretrvávajúcich (vyššie konštatovaných a súdmi nevysvetlených) rozporov vo vykonanom dokazovaní, ako aj pre absenciu výkladu prejavu vôle zmluvných strán podľa § 266 ObchZ, je záver súdov o (ne)platnosti spornej ústnej zmluvy o dielo, vrátane ceny diela, predčasný. Je nutné konštatovať dôvodnosť námietky žalobcu s tým, že bude úlohou súdov v ďalšom konaní skúmať v prípade platného uzatvorenia ústnej zmluvy o dielo, akým z uvedených spôsobov bola cena diela dohodnutá alebo určená [vrátane odstránenia rozporov medzi tvrdeniami žalobcu o tom, že cena diela bola dohodnutá vždy za jeden kus zhotoveného diela a nie v prepočte na kilogram železa, ako uvádzal žalovaný (1,43 eura za kg železa s montážou)], od ktorého záveru bude závisieť, či je namieste aplikácia znalecky určenej ceny zhotoveného a odovzdaného diela.

65. Dovolateľ napokon namietol aj záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobca mal podať návrh na zmenu žaloby, a tak si uplatniť nárok z titulu bezdôvodného obohatenia. Odvolaciemu súdu vytkol, že sa nezaoberal možnosťou práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného, ktorý sa obohatil na úkor žalobcu (keď dielo prevzal, odovzdal ďalej investorovi a následne zaň prijal aj finančné plnenie), a to v rozpore s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu, poukazujúc na uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo/196/2009, 5Obdo/73/2018 a 7Cdo/268/2019). Tvrdí, že žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, následné právne posúdenie žaloby je už na strane súdu, ktorý mal skúmať, či k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného nedošlo.

66. Najvyšší súd ako súd dovolací v uznesení sp. zn. 5Cdo/196/2009 uviedol, že „Občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Ak teda súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, resp. výsledky vykonaného dokazovania umožňujú podriadiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než akého sa žalobca dovoľáva, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne. Nemožno preto uprieť súdu, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia.“

67. V ďalšom uznesení sp. zn. 5Obdo/73/2018, ktorým žalobca v dovolaní dôvodí, dovolací súd skonštatoval, že „Porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces dovolací súd vzhliadol v postupe súdu nižšej inštancie - odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s odvolaním žalobcu a to konkrétne, ak

akceptoval názor súdu prvej inštancie, že medzi žalobcom a žalovaným nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo v ústnej forme, sa nezaoberal možnosťou práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným na úkor žalobcu, keďže: 1/ právne posúdenie žaloby je na strane súdu (teda, či došlo k porušeniu zmluvy, resp. k nej nedošlo, lebo nevznikla) a teda nejde o náhradu škody, 2/ následne či nedošlo zo strany žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, keďže žalobca práce na plynofikácii v danom objekte pre žalovaného vykonal a žalovaný ich riadne ako zhotoviteľ odovzdal objednávateľovi (v konaní táto skutočnosť vyvrátená zo strany žalovaného nebola).“

68. Napokon z uznesenia sp. zn. 7Cdo/268/2019 vyplýva názor najvyššieho súdu, podľa ktorého „Pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP a/ alebo podľa § 137 písm. d/ CSP je nutné zaoberať sa otázkou, z akého právneho vzťahu žalobkyňa vyvodzuje v konaní ňou uplatňovaný nárok (t. j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobkyni povinnosť uviesť vždy už v žalobe rozhodujúce skutočnosti. Tie majú súdu umožniť, aby daný právny vzťah a z neho vyvodzovaný nárok analyzoval a právne kvalifikoval z aspektov významných tak pre posúdenie rôznych otázok procesnej povahy (napr. obsah žaloby, právomoc, príslušnosť, procesná subjektivita), ako aj pre prípadné posúdenie veci samej. Žalobkyňa je povinná svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť (ak ho predsa len v žalobe právne posúdi, súd daným posúdením nie je viazaný.) Je totiž vecou súdu, aby v zmysle zásady „iura novit curia“ podal právnu kvalifikáciu uplatňovaného nároku. Pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska obsahu žaloby na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobkyňa vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je tak rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu (5Cdo/120/2017). Inak povedané predmet konania (resp. obsah žaloby) nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opisáním skutkového deja (causa petendi). Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcov v spore. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh.“

69. Sumarizujúc vyššie uvedené, v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho, dovolací súd jednoznačne zaujal názor, podľa ktorého sporové strany nie sú povinné uplatnený nárok právne kvalifikovať, pretože to je vecou súdu, ktorý je povinný vec posúdiť podľa právnych noriem, ktoré na tvrdený a zistený skutkový stav dopadajú. Dovolací súd dopĺňa, že súd je povinný tak postupovať bez toho, aby sporové strany realizovali prípadnú zmenu žaloby, pretože procesným inštitútom slúžiacim na odstránenie prípadných neúplných, či nezrozumiteľných podaní, je výzva súdu na ich opravu alebo doplnenie postupom podľa § 129 CSP (vrátane poučenia o možnosti podanie odmietnuť). Právne závery prijaté (vyššie citovanou) judikatúrou najvyššieho súdu sú aktuálne aj v rozhodovanej veci a dovolací súd nemá dôvod sa od nich odkloniť.

70. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd má za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a nesprávne vec právne posúdil, ak pri rozhodovaní o nároku žalobcu neprihliadol na možnosť posúdiť ho aj titulom možného bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného.

71. Zhrnúc všetky vyššie uvedené skutočnosti, dovolací súd konštatuje, že dovolanie bolo tak podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ako aj podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podané dôvodne, a preto dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie, postupom podľa § 449 ods. 2 CSP zrušil aj prvoinštančný rozsudok a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Zrušením rozsudku prvoinštančného súdu (t.j. Okresného súdu Nitra ako súdu príslušného od 1. júna 2023 na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Nitre podľa § 22 písm. d/ CSP) a naň nadväzujúceho potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, sa konanie dostáva do štádia, kedy súd prvej inštancie bude o predmete žaloby opakovane konať a rozhodovať; bude povinný opakovane posúdiť nárok žalobcu vyplývajúci z tvrdenej

zmluvy o dielo uzatvorenej ústnou formou, a použitím výkladových pravidiel prihliadnuť aj na doterajšiu obchodnú prax sporových strán, zároveň posúdiť všetky doterajšie námietky obidvoch sporových strán, odstrániac pritom pretrvávajúce rozpory v doteraz vykonanom dokazovaní. V prípade nepreukázania zmluvného nároku, bude povinnosťou konajúceho súdu posúdiť nárok žalobcu aj titulom prijatia plnenia bez právneho dôvodu, t.j. titulom bezdôvodného obohatenia.

72. Podľa § 455 CSP, v ďalšom konaní sú súd prvej inštancie a odvolací súd viazaní právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania) a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

73. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.